

Љубивоје Ршумовић

ЉУДИ КОЈЕ СРЕЋОМ СРЕЋЕМ

Фотографије

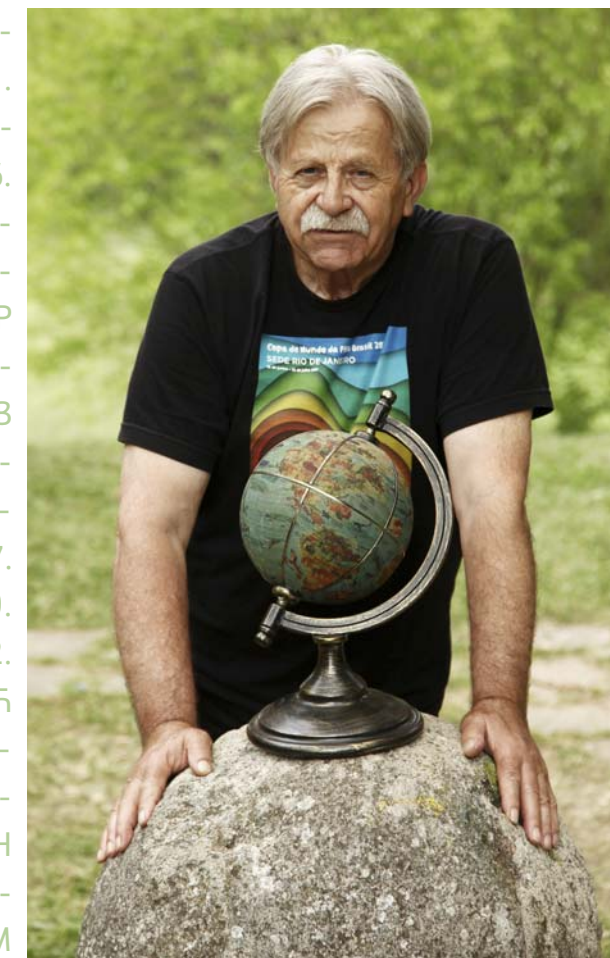
Лице, то је цвет на биљци која се зове човек. Човеково лице је најјаче осветљени и најпривлачнији делић света... У људским лицима су укривани сви пушеви света, све помисли и сва дела, све жеље и пошребе људске, све моћности човекове, све што га држи и диже, све што га шрује и убија; све оно о чем човек машта а што ретко бива или никад неће бити, добива у њима, најпосле, свој облик, име и глас...

Иво Андрић, *Лица*

ЉУБИВОЈЕ РШУМОВИЋ је рођен у Љубишу, на Златибору, 3. јула 1939. године. Школовао се у Љубишу, Чајетини, Ужицу и Београду, где је 1965. године, дипломирао компаративну књижевност на Филолошком факултету. Прве песме је објавио 1957. године у ужичким „Вестима“ и београдским „Књижевним новинама“. 1965. године запослио се у Радио Београду, у редакцији програма за децу, као уредник и аутор емисија „Суботом у два“, „Добро јутро децо“ и „Уторак вече – ма шта ми рече“. 1968. прелази у Телевизију и ради познате серије „Двоглед“, „Хиљаду зашто“ и „Хајде да растемо“. Као телевизијски посленик написао је и режирао преко шест стотина емисија. Једна од најпопуларнијих серија за децу „Фазони и форџи“ имала је сто педесет две епизоде. Поред програма за децу урадио је и неколико документарних програма. Најпознатија је серија „Дијагонале – приче о људима и наравима“, у којој представља поједине етничке групе, пуштајући припаднике тих група да сами дају карактеризацију својих саплеменика. То су емисије о Мијаџима, Брџаџима, Малисорима, Торбешима, Буњевцима, Ерама, Лалама, Дубровчанима, Бодулима, Горанцима, Пиперима, итд. Објавио је 86. књига, углавном за децу. Најпознатији наслови: „Ма шта ми рече“, „Још нам само але фале“, „Вести из несвести“, „Причанка“, „Певанка“, „Невидљива птица“, „Домовина се брани лепотом“, „Сјај на прагу“, „Рошави анђео“, „Зов тетреба“, „Успон вртovima“, „Песме уличарке“, „Северо-западни крокодил“, „Пошто продаш то што мислиш“, „Опасан сведок“, „Не вуците ме за језик“, „Гујина стена“, „Буквар дејих права“, „Три чвора на трепавици“, „Поверење у Сунце“, „Тајна ледене пећине“, „Бели пакети“, „Сунчање на месечини“, „Ујдурме и зврчке из античке Грчке“, „Заувари“... „Видовите приче“, „Вид из Таламбаса“, „Шумкула у шкрипцу“. У позориштима је изведено више његових дела: „Шума која

хода“, „Невидљива птица“, „Баба Рога“, „Рокенрол за децу“, „Успавана лепотица“, „Ау што је школа згодна“, „У цара Тројана козје уши“, „Снежана и седам патуљака“... Добио је књижевне награде: „Невен“, „Младо поколење“, Награду Змајевих дејих игара, Бранкову награду, Октобарску награду града Београда, Горанову плакету, Вукову награду, Златни прстен песника за децу у Црвенки, Награду „Породица бистрих потока“ Удружења књижевника Србије, награду за драму „У цара Тројана козје уши“ на фестивалу позоришта за децу у Котору, Златни беоцуг, награду „Политикиног забавника“ за књигу „Три чвора на трепавици“, награду „Душко Радовић“ и титулу „Сарадник Сунца“, Инстелову награду за поезију, награду „Мирослав Антић“, награду „Принц дејег царства Тамарис“ у Бањалуци, и награду „Бранко Ћопић“ за књигу „Сунчање на месечини“... Добио је, такође, и две запажене међународне награде: „Пуља“ у Барију, за целокупно стваралаштво за децу, и награду УНЕСКО-а за „Буквар дејих права“, на светском конкурс за књигу која пропагира мир и толеранцију. Дела су му преведена на више страних језика. Аутор је и три уџбеника за основне школе: „Деца су народ посебан“, за предмет Грађанско васпитање, „Азбуквар“ и „Писменар“. Упоредо са књижевним радом бавио се и спортом. Оснивач је, такмичар и први председник Карате клуба „Црвена звезда“. Био је председник Карате савеза Србије и савезни судија у карате спорту. Од 1986. до 2002. Био је директор Позоришта „Бошко Буха“. Један је од оснивача и члан Управног одбора Задужбине „Доситеј Обрадовић“. Био је оснивач и први председник Одбора за заштиту права детета Србије, при организацији Пријатељи деце Србије. Целог живота бавио се фотографијом као хобијем! Више није члан Удружења књижевника Србије. Живи и ради на Слободној територији у околини Београда.

1. АУТОР, СНИМИО БЕЛМОНДО 2, 35, 36. СТЕВАН РАИЧКОВИЋ 3, 4, 5, 6. ДУШАН РАДОВИЋ 7. ЈЕВГЕНИЈ ЈЕВТУШЕНКО 8. ДАНИЛО КИШ 9. ДУШАН ПЕТРИЧИЋ 10. РАДОМИР СМИЉАНИЋ 11. ПРОТА МИША СМИЉАНИЋ 12. СЛОБОДАН МАРКОВИЋ 13. МИЛАН ОКЛОПЧИЋ 14. ВОЈИСЛАВ ЛУБАРДА 15. НИКИТА И ДОРА СТАНЕСКУ 16. ПРОФЕСОР РАШКО ДИМИТРИЈЕВИЋ 17, 18. ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ 19. СВЕТОСЛАВ ПЕТРОВИЋ 20. МЛАДЕН МАРКОВ 21. МАНДИЋ 23. ДОБРИЛО НЕДЕЉИЋ 25. МАТЕЈА МАТЕВСКИ 26. КОШ 28. АНТОНИЈЕ ИСАЧИЋ 31. РАЈКО ПЕТРОВИЋ 33, 34. МОМО КАПОРВИЋ 38. МАТИЈА БЕЋИЋ 40. МИЛИСАВ ФУНОВИЋ 42. ДРАГАН РАДОВИЋ 44. МОШО ОДАЛОБРАНИСЛАВ ЦРНЧЕВИЋ 47. РАДОВАН КАРАЧИЋ 49. 51. ВЛАДЕТА ЈЕРОТИЋ 52. СЛОБОДАНКА АЛЕКСИЋ 56. ДИМИТАР ЈАКШИЋ 58. ДОБРИЛА СТОЈАНОВИЋ 60. ВОЈКАН ГАН МИНИЊИЋ 62. МИХАИЛ ПЕТРОВИЋ 64, 65. МАРИНА СА ЦВЕТОМ У КОСИ 66. МАЈКА 67. МИЛИСАВ КРСМАНОВИЋ – КРЦА 68. МИКАШ СА ШАЈКАЧОМ 69. РУЖА, МИЦА И ВЕЛИМИР 70. РАДОЈЕ ЈОКСИМОВИЋ 71. МАНОЈЛЕ И МИХАИЛО ПЕВАЈУ „ИЗВИКА“ 72. РАША ПОПОВ 73. МОМО КАПОР СА ЦИГАРЕТОМ 74. ДЕЈАН ЦУКИЋ СА МАЈМУНОМ 75. БАКА И УНУК СА КОКОШКОМ 76. МИРОСЛАВ ЈОСИЋ ВИШЊИЋ 77. ЂОРЂО СЛАДОЈЕ

ИЗДАВАЧ ЈМУ Радио-телевизија Србије • ЗА ИЗДАВАЧА Драган Бујошевић, генерални директор РТС; Владимир Вулетић, председник Управног одбора РТС • ПРЕДСЕДНИК САВЕТА РТС ЗА ЛИКОВНО СТВАРЛАШТВО Никола Мирков • РУКОВОДИЛАЦ СЛУЖБЕ БАШТИНА И КУЛТУРНА ПРОДУКЦИЈА РТС Александра Јелисавца • ОДГОВОРНИ УРЕДНИК ГАЛЕРИЈЕ РТС Петар Ђиновић • УРЕДНИК Ана-Марија Симоновић • ИЗВРШНИ ПРОДУЦЕНТ Славица Стефановић • ФОТОГРАФИЈА НА НАСЛОВНОЈ СТРАНИ Урош Петровић • ГРАФИЧКО ОБЛИКОВАЊЕ Предраг М. Поповић • ШТАМПА Штампарија РТС • ТИРАЖ 500 примерака • Београд, јул 2018.

PTC 13 @galerijarts bastinarts rts.rs

PTC

Галерија РТС, Таковска 10, Београд
Од 10. јула до 19. августа 2018.

ЉУДИ КОЈЕ СРЕЋОМ СРЕЋЕМ

Кад почнем да губим веру
И тежњу ка нечем већем
Мени нађу праву меру
Људи које срећом срећем

Кад коракнем ка амбису
Хвала оку свеидећем
Са мном су и када нису
Људи које срећом срећем

Кад ме изда оно друго
Ја јурим ка нечем трећем
Са мном јуре истом пругом
Људи које срећом срећем

Кренем међу оптимисте
А пут засут ружним смећем
Пут и душу одмах чисте
Људи које срећом срећем

Када заспим сред туђине
Златибор ме буди цвећем
А живот ми лепим чине
Људи које срећом срећем

ПОВРАТАК ЉУБИШУ И ЗЛАТИБОРУ

Тешко је о песнику Љубивоју Ршумовићу рећи нешто ново, што он сам није већ рекао у разговорима са новинарима, или што се не зна из његових књига и јавног деловања.

Ипак, користим се приликом да кажем понешто о овој изложби фотографија, о Ршумовом хобију, који је на неки волшебан начин повезан са екологијом, науком којом се ја бавим. Читање људских судбина и расположења са њихових лица, о чему надахнуто говори Иво Андрић, шта је ако не огледање сопствене душе, пред узбудљивим огледалом неког раскошног пејзажа, или дивље реке.

Песника Ршумовића упознала сам једне зиме на скупу еколога. Био је одевен у црни џемпер од грубе вуне, за који сам касније сазнала да је исплетен рукама његове мајке Милесе. Готово да није излазио из њега. Дуго је требало да схватим да их има више, па их мења и тако – снагу обнавља! Ти црни џемпери су били нераскидив део његовог родитељског дома, „сјаја на прагу“ и завичаја. Сем што је сачувао у себи „*homo ludens*“, то дете увек спремно за игру, како пише доктор Јеротић у једном тумачењу Ршумове поетике, он је остао оно што јесте: горштак из Љубиша, и ликом, и говором и патријархалним односом према породичном окружењу.

Ова „шума која хода“ и „стена која ћути“, поезију пише и када не држи оловку у руци, већ свој легендарни Никон Еф 2, или практичну Лајку М 4. Он вазда хода, ћути и чека да му, како сам каже, „мечка у глави заигра“ – да блесне блиц, слика, стих, метафора, „изненађење душе“, директно из квантне мреже његовог детињства. Све што је урадио води порекло из Љубиша, са Златибора: „Ко је ту рођен / Не може се изгубити / И ко није ту рођен / Не може се изгубити“, тако пева љубишки Фернандо Песоа. Борећи се за права жутих мравца и равноправност маслачка и репушине, он нас подсећа на еколошку етику, по којој је у Природи све подједнако важно: и мува, и дрво, и маслачак и птица! Човек је брат дрвећу и цвећу, а никако њихов господар: „Кажем камену / Брате / Камен ћути / Као да ми није брат“. Тако је осећао и говорио поглавица индијанског племена Сијетла, чије се писмо америчком председнику чита и доживљава, већ више од сто година, као библија еколошке етике.

Очију и срца пуног Природе и Пријатељства, Ршум позива на повратак и Природи и Пријатељству, и када нам бољке лечи свемогућим гавезом и када нам са лица чита душу објективом фотоапарата, и када прави дрвене кашике, и када оснива Академију „Сарадници Сунца“ у Љубишу. Зна он добро да отуђен човек прво мора да поврати исконску безазленост и чистоту, да би остварио сагласје са Природом и склад са самим собом. Че-

сто је човек губио везу сас ткачицом живота на нашој планети, али никада као данас. Живимо у времену еколошке кризе и угроженог опстанка. Отуда Ршумово дружење са „Породицом бистрих потока“ Божидара Мандића, на Руднику, којој и сама припадам.

Ршум ове године слави шездесетогодишњицу књижевног рада, а његов хоби са фото-апаратом је нешто старији. Било је неминовно да се та два облика уметничког израза у једном тренутку уједине. Тако је настала књига „Песме уличарке“ (издање Знање Загреб, 1983) у којој су наслови песама – фотографије. Тако је настала и узбудљива документарна, а поетска, репортажа о Породици бистрих потока, снимљена и написана пре осамнаест година.

После шест деценија Ршумовог стваралачког похода и освајања разноврсних поља уметничког и људског испољавања, присуствујемо Ршумовом враћању овамо где се „срцем најбоље види“, где су Љубиш и Чигота, Борковац и Гујина стена, Пећина строга у којој живи Баба Рога, али и где живе добри и мудри људи, које срећом овде срећемо.

Овом изложбом фотографија, Љубивоје свом завичају доноси на уздарје, галерију драгих лица, која је срећом сретао тутњећи кроз живот, и сачувао их фотоапаратом, заробљене у времену.

Јуна 2017.

мр Гордана Брун

Када неко направи квалитетан фотографски портрет великог човека, створио је вредан документ времена – али када велики човек фотографише великог човека, онда је то непроцењив документ за сва времена. Управо о томе је овде реч. Ако не верујете мени, питајте проценитеље предмета намењених аукцијама. Још боље, покушајте да купите неки такав. Уштедећете за авионску карту за повратак – од цене ће вам се толико трести уши да ћете моћи сами да долетите кући.

Кад боље размислим, лако је Љубивоју да прави добре фотографије – оне су практично бележење светлости а Љуба је осведочени Сарадник Сунца! Нису му, као нама, обичним фотографима потребни блицеви – зато ми је, ваљда, пре извесног времена и поклатио све своје блицеве, и то оне шведске, Профото, најскупле.

Али, није Љуби лако да ствара драгоцену уметност само због уигране колаборације са Сунцем.

Недавно је доказано да је део неуронске мреже мозга задужен за креативност у уметности сасвим подударан оном делу исте који је задужен за креативност у науци, на пример. То једноставно значи да би врхунски уметници могли да постану и врхунски научници, и обратно. Још једноставније, то значи да нечији ум уме, па то ти је.

Волео бих да завири у мозак Љубивоја Ршумовића! Где ли су се угнездиле толики сплетови неуронских веза задужених за врхунске домете у различитим областима? Хоћете ли антологијску поезију и прозу? То сви знамо, има их колико хоћете! Немали део тога сви знамо и напамет! Добро, али може ли да сними културне, незаборавне ТВ серије? Изволите, ређају се као на траци! Да, али, шта је са позоришним представама! Више их је него дасака по којима се играју! Карате? Хајде, Љубо, да те сад видимо! И ево га – црни појас, 29. фебруар или већ неки такав редак дан.

А обратите сад пажњу на ово мајсторство: Хоћете ли да направи врхунски играни филм? Љуба направи дете, оно направи „Ничије дете“ и наређа 30 филмских награда широм планете! Е то не би успело чак ни Чак Норису!

Поштована госпо, пред нама су светлосне белешке човека који са истоветном креативном лакоћом може да завреди награду УНЕСКО-а, или превесла Минимакса! Уживајте у чињеници да смо савременици са Љубивојем, уживајте и у тренуцима које је овековечио својим фотоапаратом и посебно у овом тренутку, када су и он и они пред вама.

Урош Петровић, књижевник и фотограф

